شمالی‌ها در شهریور ۹۴ همه جا سبز بود اما در مهرماه ناگهان بارندگی‌ها از ۶۰ درصد کاهش یافت؛ کشاورزان دیم‌کار در ۱۲ شهرستان با خشکسالی روبه‌رو شدند

گزارش ویژه‌ی نسیم از افت ۴۲ درصدی بارش پاییز و هشدار درباره‌ی کم‌آبی چاه‌ها

سرمقاله/ نسیم

سردبیر: مهندس کامران صدری‌نیا

شهریور ۹۴ در شمال ایران همه جا سبز بود. جاده‌ها سبز بود، مزرعه‌ها سبز بود، حتی کوه‌های کم‌ارتفاع هم تا اواسط مهر رنگ سبز را نگه داشتند. اما از اواسط مهر ورق برگشت. بارش‌ها ۶۰ درصد کمتر شد و کشاورزان دیم‌کار در ۱۲ شهرستان با خشکسالی روبه‌رو شدند. این گزارش حاصل دو ماه سفر میدانی، مصاحبه با ۴۰ کشاورز و بررسی آمار ایستگاه‌های هواشناسی است.

(مهندس آرش نیک‌پی)

بارش پاییز ۹۴ در ۱۲ شهرستان شمالی ۴۲ درصد کمتر از میانگین ثبت شد. در شهرستان رودسر بارش به ۱۸۰ میلی‌متر رسید در حالی که میانگین بلندمدت ۳۱۰ میلی‌متر است. در آمل و نور بارش به ۱۶۰ میلی‌متر رسید. در رامسر و تنکابن کمی بیشتر، حدود ۲۰۰ میلی‌متر. اما همین کمی بیشتر هم با گرمای زودهنگام آبان جبران نشد. دمای آبان ۱.۵ درجه بالاتر از میانگین ثبت شد و این باعث شد رطوبت خاک زودتر از بین برود.

کشاورز دیم‌کار در روستای کلاردشت آمل گفت: «پارسال مهر باران خوبی آمد و کاشتم. امسال مهر آمد و هیچ نیامد. بذر را خوردم و گندم نروید.» او ۳ هکتار گندم کاشته بود و برآورد می‌کند حدود ۴۰ درصد بذر از بین رفته است. در روستای ییلاق‌سر رودسر، ۱۲ خانوار دیم‌کار گزارش دادند که برداشت گندم امسال کمتر از بذر کاشته شده است. در مجموع ۱۲۰ خانوار دیم‌کار در ۹ روستا گزارش کمبود آب آشامیدنی دادند و ۳۰ دستگاه تانکر آب به روستاها اعزام شد.

در مقابل، باغداران دارای چاه عمیق وضعیت بهتری دارند. در شهرستان فومن ۶۰ حلقه چاه عمیق فعال است و آبدهی آن‌ها تا اواسط آبان کافی بود. اما در شهرستان صومعه‌سرا ۱۵ چاه از ۴۰ چاه خشک شده است. مهندس کامران صدری‌نیا، مدیر شرکت آب منطقه‌ای گیلان، گفت: «افت سطح آب زیرزمینی در دشت فومن ۱.۲ متر در ماه است. اگر برداشت ادامه پیدا کند، تا زمستان آینده با کمبود جدی روبه‌رو می‌شویم.» او پیشنهاد کرد که کشت برنج در ۵ هزار هکتار به کشت دیم تغییر کاری داده شود.

کارشناسان هشدار می‌دهند که اگر بارش مهر و آبان امسال هم کم باشد، وضعیت کشاورزی دیم در زمستان بحرانی خواهد شد. برآورد اولیه نشان می‌دهد ۲۰ درصد از گندم دیم استان در معرض خشکی کامل قرار دارد. این رقم معادل ۱۸ هزار هکتار است. کشاورزان خواستار وام بدون بهره برای خرید بذر مقاوم به خشکی شده‌اند. پاسخ رسمی هنوز اعلام نشده است.

سرمقاله/ آرش نیک‌پی